

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 Hígyedévre . . . 710 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Főfőszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Az erőszak uralma

A német hadisere kérdése aktuálisabbá tette ismét a nyers erőszak uralmát az önmérséklet és a józan emberi belátás fölött. Franciaország elrendelte a mozgósítást s a francia sások hadoszlopai megindultak a Ruhr-vidék felé! Nem azért, hogy becsületes, kemény harcban vivják ki hazájuknak a meghazudolt igazságot, hanem hogy nyílt erőszakot kövessenek el a védtelen és fegyvertelen legyőzött szemben és ráerőszakolják Németországra azokat a fizetési feltételeket, amelyeket kormány a nemzettel szemben vállalt köteletségének tudatában nem volt hajlandó elfogadni.

Az antant úgynevezett békeműve tehát ismét felborulással fenyegeti a világot, hisz a lángban álló Kelet után a Nyugat is reszegni-ropogni kezd immár. E percben még nem lehet tudni: mi lesz a hadmozdulatok eredménye? Engedni fog-e Németország a fegyveres erőszaknak, vagy pedig sorsára hagyja a Ruhr-vidéket, melynek népe elkeseredett halálmegvetéssel gondol életének megvédésére. Az elvakult francia bosszuszomj aligha fog megállni a lejtő feleutján, mely a barbarizmus bélyegét üti a francia nép homlokára, ha a megszállás folyamán tapasztalt ellenállásra fegyverrel fog felelni. A végsőkig fokozott keserűség kibukkanása, az indulatos gyűlölet pillanatnyi fellángolása újra lángborithatja a Nyugatot és a világ kézzelfoghatóan behizonyítja láthatja: milyen gyöngye erkölcsi talajon áll az a béke, amelyet Párisban gondoltak ki és fogalmaztak meg a legyőzöttek számára.

Az árva magyar nemzet saját szomorú sorsán érezheti a hatalmasok elvesztett józságát és sulytalan csekélységénél fogva csak néma szemlélője lehet a nagyvilág eseményeinek. Ma még szűkre szabott határai között tehetetlen önmagával és csak egyetlen egy az, amit szabadon tehet: levonhatja a következtetést és okulhat a történeteken. Levonhatja a következtetést a trianoni békeszerződés békés szándékaira vonatkozólag és józan belátással okulhat a francia mozgósításon. Megállapíthatja, ha akarja, hogy mit neveznek Párisban békének s okulhat az irányban: tanácsos-e neki teljesen lefegyvereznie magát és hangzatos ígéretékért erőtlenné labdává válnia gyűlölettől izzó ellenségeinek kezében?

Vajh, ki láthat a jövőbe? A jóvátételi bizottság csak azután jön, amikor a nemzet irtóztos áldozatok és erőfeszítések árán már-már mozogni és élni kezd. Ki tudhatja: nem fognak-e tőlünk is olyan hajmosesztó kárpótlást, illetve hadisereket követelni, mint amilyent a németől követel-

nek most s nem fogja-e a nemzet is félrevezetve és megcsalva érezni magát a béke becsületességébe vetett hitében, mint ahogyan Németország? S ha majd az utolsó ruhadarabját is elkívánják tőle, ha bizony látja, hogy nincs más választása, mint a dicsőséges halál, vagy a megköpődött önérzet és a világ guny kacaja — tudja-e majd az előbbi választani, ha most a béke zenéje mellett szépen kiveszik egyetlen reményét, a fegyvert a kezéből?

Rettenetes komoly és válságos időköt élünk. Keleten a vörösrém feni óriási erővel félelmetes kaszáját ellenünk, Nyugaton pedig diadálatorát indulni a barbár erőszak uralma. A nemzet vezéreinek nagyon meg kell gondolniok, hogy okos és észszerű dolog-e a hadsereg teljes lefegyverezése, megengedhető-e a fegyver önkéntes kiszolgáltatása? Kapunk-e kétségessé nem válható pozitív garanciákat arra, hogy folyton fegyverező „utódaink” a trianoni békeszerződés megszegésének ürü-

gye alatt nem fognak zeneszóval bevonulni Csonkamagyarországba? Biztosítva van-e a lehetőség, hogy a vörös veszedelem elindulásának idején a nemzet kezébe vegye harc dicsőségéhez szokott diadalmas fegyverét? Mert ha nem, akkor most követjük el a legborzalmasabb öngyilkosságot, a valódi barbár harakirit, most ezekben a napokban, amikor a pénzügyminiszter programjának kedvéért közömbös arccal szereljük le és dobjuk sutba a nemzet erejét, a hadsereget.

Fontolják meg ezeket jól a vezetők. Amíg a Nemzeti Hadsereg él, addig halálos rettegésben gyötrődnek kapzsi és telhetetlen szomszédaink, de ha nincs többé mitől tartaniok, akkor a rettegés a mi osztályrészünk lesz.

A meggyötört és halálos torturát végigélt magyarnak pedig mindenekelőtt a biztonságérzetéből fakadó éltető nyugalomra van szüksége, hogy zavartalanul dolgozhassék hazája újraépítésén!

Megkezdték a költségvetés tárgyalását

Gaál Gaszton mandátumának ügye

— A nemzetgyűlés mai ülése —

Budapest, május 3. A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Az elnöki bejelentések után Hermann Miksa betérjeszti a pénzügyi bizottság jelentését, majd az 1920—21. évre szóló költségvetés tárgyalására térnek át. Az elnök javasolja, hogy a költségvetés tárgyalásában tartson a Ház egy általános vitát, azután egy szakaszonkénti és részletes vitát, majd fejezetenként egy külön vitát. A nemzetgyűlés elfogadja az elnök javaslatát.

Hegyeshalmy Lajos kereskedelmi miniszter előterjeszti a szabadalmi bíróság elnökének az illetékek szabályozásáról szóló javaslatát.

Gaál Gaszton szóváteszi, hogy a III. felülvizsgáló-bizottság csak egy év után kezdi tárgyalni az ő mandátumát. Felolvás egy hírlapi cikkét, mely arról szól, hogy az ő mandátumának megsemmisítése nincs kizárva.

Somogyi István személyes kérdésben szólal fel és kijelenti, hogy tévedés az, miszerint a III. bizottság csak most kezdené meg a Gaál Gaszton mandátumának megvizsgálását. A hírlapi közleményre az a megjegyzése, hogy nem tudja kitől ered, mert ő senkinek sem adott a bizottság munkájáról felvilágosítást. Szijj Bálint hozzászólása után Iklódy Szabó János előadó ismerteti a költségvetést, majd megkezdik a vitát.

Szédeczky Lajos az elszakított magyar területekről beszél és kéri, hogy szüntessék meg azt az állapotot, miszerint az elszakított területekre csak nehezen lehet utlevelet szerezni. Majd a miniszterelnökről, a külügyminiszterről és a pénzügyminiszterről beszél, akik mindhárom a Székelyföld fiai és tőlük várja Magyarország feltámasztását. A külügyminisztertől kéri, hogy egyelőre hagyjon fel a művészetekkel és szentelje minden erejét a politikának. A költségvetést elfogadja. — Az elnök ezután szünetet rendel el. Szünet után

Kerekes Mihály szólal fel s azt mondja,

hogy nem lehet mindenkit destruktívnak bélyegezni, aki kritikát gyakorol. (Budaváryközbeszél: Attól függ, milyen az a kritika!) Örömet fejezi ki afölött, hogy a költségvetési vita során megtudja az ország, hogy hová teszi a kormány a milliárdokat? Dolgozni kell mindenkinek! Szóváteszi, hogy az állam a zabkivittel felverte a zab árát 1600 koronára. Így nem lehet 500 koronáért követelni a gazdától a gabonát. Beszél a köztisztviselők helyzetéről, majd azt mondja, hogy a testvéri viszonyt kell teremteni a tisztviselők, munkások és parasztok között.

Azután az internálások megszüntetését követeli, majd szóváteszi, hogy kétszer büntették meg a Máv. egyes alkalmazottait, akik a proletárdiktatúrában aktív részt vettek, mert a bíróság által kirótt büntetés elszenvéde után a kereskedelmi miniszter állásukból elbocsájtotta őket.

Andoházi Kasnya Béla közbeszél:

— Fehér bolsevizmus! — mire óriási vihar tör ki a Házban. A keresztyénpárt egyes tagjai indulatosan kiáltoznak és rendreutasítást követelnek. Elnök a közbeszólót rendreutasítja.

Azután a napirend megállapítása következett, majd az elnök fél kettőkor berekeszti a nemzetgyűlés ülését.

Cseh-román katonai egyezmény

Bécs, május 3. A cseh külügyminiszteriumból kiszivárgott hírek szerint Csehország és Románia aláírták azt a katonai egyezményt, amelyről politikai körökben régóta beszélnek. Az egyezmény egyik pontja kimondja, hogy nem tűrik a Habsburgok visszatérését Magyarországra és meg fogják akadályozni, hogy Magyarország katonai hatalommá nőjje ki magát (!) Lehetetlenné akarják tenni azt is, hogy az elszakított területek magyarsága körében oly hallatlan propagandát (?) fejtsen ki Csonkamagyarország.

Hegedüs Lóránt a valutáról és a tőzsdei üzérkedésekről

Meg fogja állítani a papírok áresését

Budapest, május 3. Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter egyik fővárosi lap munkatársának a következő nyilatkozatot tette:

— A korona értékének rohamos emelkedése nem váratlan esemény. Szoros összefüggésben van az ország gazdasági helyzetének megszilárdulásával és remélem, hogy nem fog egyhamar megállani.

— Most is kijelentem, mint már többször mondtam, hogy én nem gyakoroltam befolyást a valuta javulására és nem tettem lépéseket annak megjavítása érdekében.

— Azt azonban nem fogom télenül nézni,

hogy a valuta javulását bizonyos körök illetéktelen hasznosítására használják föl és meg fogom akadályozni az értékpapírokkal üzött tőzsdei manipulációkat.

— A magyar papírok értéke független a valutától és mindent el fogok követni, hogy jó értékpapírjaink árfolyama megfelelő módon stabilizálódjék. Ecélből máris érintkezésbe léptem az illetékes tényezőkkel aziránt, hogy a tőzsdei értékpapír-kampány további manővereit megakadályozzuk. Nem fogok visszariadni a tőzszeadó eltörlésétől sem, de egészséges állapotokat akarok teremteni.

Hogyan ölték meg Tisza Istvánt?

Almássy Denise grófnő részletes vallomása

Budapest, május 3. A Tisza-gyilkosság bűnperének tárgyalását ma délelőtt fél 10 órakor nyitotta meg dr. Gadó István törvényszéki elnök. Elsőnek Almássy Denise grófnőt hallgatják, aki hosszasan elmondja a Róheim-világban október 31-ikén történt eseményeket.

— Már a reggeli órákban láttam, hogy gyanús alakok ögyelegnek a villa körül. A csendőrök figyelmeztettek is erre és én kértem nagybátyámat, hogy meneküljön, vagy rejtse el magát. Ő azonban hallani sem akart erről. Két levelet írt. Egyiket Hadik János grófnak, aki akkor miniszterelnök volt. A leveleket Gergely nevű öreg szolgánkra bízta, de figyelmeztette a veszélyre, amellyel a levelek kézbesítése jár. A hűséges öreg cseléd azonban annak dacára is vállalkozott a levelek kézbesítésére, mire nagybátyám elérékenyülten veregette meg a szolgáló vállát:

— Tudom, hogy hűséges szolgám voltál!

Azután bementünk az olvasóterembe és ott töltöttük az időt. Dél felé Gaertner Marcell jött fel hat katonával s azt mondta, hogy a kegyelmes urral akar négyszem között beszélni. Mi nem akartuk engedni, hogy nagybátyám egyedül legyen Gaertnerrel, de ő azt felelte aggodalmainkra:

— Ejh, egy az egy ellen, — nincs mit félnem tőle!

Gaertner nemsokára kijött nagybátyámtól, mire a katonák azzal távoztak, hogy ők nem bántják nagybátyámat, csak legyen továbbra is egészen a nemzet Estefelé rémülten futott be hozzánk egyik inasunk azzal, hogy katonák vették körül a villát és néhányan már be is hatoltak. Nagybátyám csillapítani igyekezett bennünket, de pár perc múlva már az előszobában hallottuk a lármat. Nagybátyám akkor így szólt hozzánk:

— Ugy látom, ütött életem utolsó órája!

Ezzel kiment a hallba, ahol már három katona állott felemelt fegyverrel. Nagybátyám kezében revolver volt. A katonák közül a közepén álló Dobó István megkérdezte nagybátyámat, hogy mi van a kezében?

— Revolver, mert a tettekben puska van!

— felelte nagybátyám, mire ők felszólították, hogy tegye le a revolvert. Nagybátyám többszöri felszólítás után körül nézett, mintha menekülést keresne, s aztán a tükörpárkányra letette a fegyvert. A katonák erre durva hangon intéztek kérdéseket nagybátyámhoz, aki nyugodtan válaszolt nekik. Egyszer csak Dobó István azt mondta:

— Kegyelmes ur, ütött az utolsó órája! Nagybátyám erre előre ugrott, s elakarta kapni Dobó fegyverét, mire lövések dördültek el, s nagybátyám rámesett. Én erős ütést éreztem a fejemen és ajultam estem össze. Hogy mikor távoztak a gyilkosok, nem tudom, de mikor magamhoz tértem, már nem voltak ott és nagybátyám már akkor halott volt.

Az elnök ezután a csendőrök lefegyverzésére vonatközlőleg intéz kérdéseket Almássy Denise grófnőhöz, aki azt mondja, hogy a csendőrök egyáltalán semmi kísérletet sem tettek az ellenállásra. Majd elrendelik a vádlot-

takkal való szembesítést. Elővezetik Sztanykovszkyt, akire a grófnő azt mondja, hogy az alakja megfelel, de akkor katonai uniformisban volt.

Az elnök elrendeli, hogy Sztanykovszky katonaruhába öltözködjék. Hüttner vezeték fel ezután, akire a grófnő emlékszik, majd Kérivel állítják szembe, s azt mondja, hogy lehet hogy ott volt, de akkor hátul kellett lennie. Közben belép Sztanykovszky katonai köppenyben, sapkával a fején, zsebre dugott kézzel. A grófnő azt mondja, hogy akkor derékszíj volt rajta, de az alakja megfelel.

— Arcára nem emlékszik. Következik Gaertner Marcell szembesítése, aki mindent szemébe tagad a grófnőnek. Szilassy kir. ügyész kéri a tanu megesketését s minthogy a védők sem ellenzik, a bíróság megesketti vallomására Almássy Denise grófnőt. Ezzel a tárgyalás folytatását holnapra halasztották.

Lenin Londonba megy?

London, május 2. Csicserin külügyi népbiztos megbízást adott a londoni ügyvivőnek, Kraszinnak, hogy puhatolódzék aziránt: miképpen fogadnák Lenint Londonban? — Lenin londoni utazásának célja az, hogy angol körökben propagandát csináljon Oroszország gazdasági újjászervezésének, amelyben ő fontos szerepet szánt az angol iparnak és kereskedelemnek.

A korona Párisban

Budapest, máj. 3. A párisi tőzsdén tegnap jegyezték először a magyar koronát. A jegyzés megfelelt a zürichi paritásnak és az árfolyam 6 és fél centimes-mal zárult.

Harding új jegyzéke

London, május 2. Harding elnök új jegyzéket intézett az angol kormányhoz, amelyben annak a reményének ad kifejezést, hogy Anglia minden törekvése odairányul, miszerint megakadályozza a Németország elleni kényszerrendszabályok igénybevételét.

London, május 2. Briand miniszterelnök távirati uton utasította Barthau hadügyminisztert, hogy az 1919. évfolyamot haladéktalanul hívja be. Barthau szintén távirati uton adta ki a mozgósításra vonatkozó rendeletét.

Rend van az internáltak táborában

Budapest, május 3. Zákány Gyula képviselő, aki nemrég interpellált a zalaegerszegi internálási táborban állítólag előfordult atrocitások ügyében, a miniszterelnök és a belügyminiszter társaságában részt vett a táborban megejtett vizsgálaton s onnan visszatérve kijelentette, hogy az ott tapasztaltak teljesen megnyugtatták.

NAPI HIREK

Horthyizmuská

nevezik a bécsi „emigránsok“ a keresztyén nemzeti irányzatot, amely az ő álliberális demokráciájuk nélkül akarja romjaiból kiemelni és régi fényében feltámasztani az agyondemokratizált Magyarországot. Horthyizmuská nevezik gunyolódva az évtizedek hosszú sora alatt elaltatott magyar Genuusz tetterős életrekelését, az évszázados hagyományok tisztelbentartásán helyreállított jogrendet, a keresztyén magyar faj szupremációját, mely bizonyos nagyon enyhe és erőten korlátok közé szorította az idegen fajzat hatalmának túltengését a csonkvá nyomorított országban... A Garai-Grünök. Göndör-Krauszok és Gábor-Greiner Andorék ezerszámra osztogatják a Felvidék gyanuitlan népe között az Ember, a Jövő és a Bécsi Magyar Ujság című sajtótermékeket, melyek tájékoztatnak a faji gyűlöletről, az elvakult dühtől és a kétségbeesett tehetetlenségtől amiatt, hogy Csonkamagyarország népe nem hajlandó többé vakon követni destruáló politikájukat, nem hajlandó többé a zsidó faji érdekek jármába hajtani fejét. Ócsárolják, szidják, gyalázzák a Kormányzó személyét, rágalmazzák, gyanúsítják a keresztyén kormány működését, aladási igyekeznek a nemzetgyűlés tekintélyét s mosdatlan szájjal sárgaföldig piszkolnak mindent, ami igazán magyar és keresztyén... Ismerjük jól ezeknek a külföldön bujkáló hitvány parazitáknak gondolkodásmódját, s nem is lepődünk meg rajta. Csak azért foglalkoztunk velük, hogy a keresztyén magyarság figyelmét felhívjuk arra az igazságra, hogy a zsidó-faj igazi és hamisítatlan fényképe letelezettebbül ezeknek a lapoknak a hosábjaian jelenik meg előttünk...

— **Áldozócsütörtöki Istentiszteletek.** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál Szele György lelkész, délután 5 órakor prédikál Konrad Zoltán segédlelkész. Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál s a középiskolai fiúvendékeket és tanyai növendékeket konfirmálja Uray Sándor lelkész, ágendázik Mezei Béla segédlelkész, délután 3 órakor gyermekistentiszteletet tart Nagy István vallásitanító lelkész. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál s a középiskolai leány-növendékeket konfirmálja dr. Révész Imre lelkész, ágendázik Kiss Andor segédlelkész, délután 5 órakor prédikál dr. Révész Imre lelkész, Árpád-téri templomban délelőtt 10 órakor prédikál Gábor András segédlelkész, délután 3 órakor prédikál Kiss Andor segédlelkész. Ispóty-templomban délelőtt 10 órakor prédikál Könyves Tóth Kálmán lelkész, délután 3 órakor prédikál Kalmár Dániel segédlelkész. Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor prédikál dr. Baltazar Dezső püspök. Városi szegényházban délelőtt 10 órakor prédikál Marton Sándor segédlelkész. A nyulasi barakban délután 3 órakor prédikál Mezei Béla segédlelkész.

A rom. kath. templomban áldozócsütörtökön 6, 7, 11, fél 12 órakor esendes misék, fél 10 órakor nagymise, utána szent beszéd. Délután 3 órakor litánia, 6 órakor májusi ájtatosság.

— **A Petőfi-Társaság Debrecenben.** Junius hó 5-ikén előkelő irodalmi matinében lesz része Debrecen jobb társadalmának. Pekár Gyulával az élén lerándul hozzánk a Petőfi-Társaság öt kiváló tagja: Császár Elemér, Sejő Sándor, Szemere György, Lampérth Géza és Jakab Ödön, akik az Arany János Társasággal karöltve magas irodalmi nivón álló előadást fognak rendezni Debrecenben. A pompásnak ígérkező matinéra már most felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Mitrovics Gyula előadása.** Áldozócsütörtökön, f. hó 5-ikén délelőtt 11 órakor tartja magas kultur színvonalon álló érdekes előadását a vármegyeház disztermében Mitrovics Gyula dr. gyetemi tanár. A tudós professzor az átfogó kulturpolitika nemzetmentő fontosságáról fog ez alkalommal értekezni. Előadását melegen ajánljuk olvasóink és a keresztyén társadalom figyelmébe.

— **A jóvátételi bizottság Debrecenben.** Az antant jóvátételi bizottságának két angol tiszttől álló szálláskészítő albizottsága tegnap délelőtt rövid ittidőzés után tovább utazott városunkból. A bizottság a reggel 8 óra 40 perckor érkező pesti vonattal jött meg, szétnézett a városban és autón folytatta útját a Nyírségbe. Az angol tisztek hivatalos körökkel egyelőre még nem érintkeztek.

— **Befejezzük a gyűjtést, amit a Hajdúföld olvasói körében indítottunk a szerencsétlenül járt Fenyus Zoltán műlábiainak költségeire.** Olvasóink tábora igazi keresztény testvéri szeretetének adta tanubizonyosságát, amikor kérésünket meghallgatta s adományaival lehetővé tette, hogy egy szorgalmas munkásembert visszaadjunk a dolgos életnek.

A mai napon a következő adományok folytak be hozzánk e célra:

Keresztényszocialista kórényseprök szakszervezete	100 K
Csanak Jenő	1000 K
Csanak József	100 K
Daróczi Károlyné	40 K
Összesen	1240 K
Legutolsó kimutatásunk	4919 K
Végösszeg	6159 K

Együtt van ezzel a szükséges pénz. A műlábat a Jónévű Vitárius-cégnél megrendeltük s a derék fiatal munkást pünkösdi ünnepére a Hajdúföld közönsége talpraállítja.

Amidőn a gyűjtést berekesztjük, nem mulaszthatjuk el, hogy megértő közönségünknek hálás köszönetet mondjunk.

A mezőgazdasági helyzetéről tanácskozik az az értekezlet, melyet a földművelésügyi miniszteriumba hívtak össze. Első sorban az új gabonatermés fölhasználásának módjai, továbbá az állattenyésztés esetleges zavarainak mikénti elhatárolása a megbeszélések legfontosabb pontjai.

— **Városi nyugdíjasok figyelmébe!** Felhívtnak az alább felsorolt városi nyugdíjasok és özvegyek, hogy a ruházóvet utalványok átvétele végett a számvétség IV. osztályánál (I. emelet 17. sz.) személyesen azonnal jelentkezzenek: Balla Tihámér, Dusa József, J. Fehér Lajos, Fehér Mihály, Hamar László, Kalmár Imre, Kárád István, Komáromi Antal, Nagyházi János, D. Tóth Lajos, Varró Lajos, Vasas István, Lengvári László, Nagy Márton, Berényi Gábor, Bikfalvi Miklós, Mile Pál, Debreczeni Aladár, Kecskés Mihály, Kiss Lajos, Nagy Gábor Rácz Gábor, Tóth Kálmán, Tikós Imre, Kéri József, Tóth Gergely, öz. Bakonyi Béláné, öz. Boross Ferencné, öz. Erdei Jánosné, öz. Fejes Mihályné, öz. Harangi Lászlóné, öz. Nagy Gyuláné, öz. Oláh Gyuláné, öz. Tildós Józsefné, öz. Boross Lajosné, öz. Simon Kálmánné, öz. Sarkadi Mihályné, öz. Papp Józsefné, öz. Ember Istvánné, öz. Torma Sándorné. **Városi számvétség.**

A keresztényszocialista szakszervezetek világtalálkozása most nyílik meg Rómában, ahol a magyar politikusok közül Huszár Károly, Ernst Sándor és Szabó József jelenik meg.

— **Ujra estek az állatárak.** A tegnap délelőtti baromvásárban újra nagyot estek a hasított körmü állatok árai. A vásárban, a beérkezett jelentések szerint nagy volt a felhajtás. Mindenütt leginkább kínálat volt s ami elkelt, az is igen alacsony áron cserélt gazdát. Az árak egyébként a következőképpen alakultak: **borjú 28—33 koronás** kilónkénti árbán, **nővzndék marha pedig 28—30 koronás** kilónkénti árbán kelt. Az átlagos árat 30 koronás kilónkénti árbán lehet megállapítani. A lóvásárban is nagy volt a felhajtás. Az eladók ugyan beszélgettek 50—60 ezer koronás árról is, azonban a lóvásárban mondhatni, alig akadt olyan ló, mely gazdát cserélt volna. A venni szándékozók ötöd részét sem kínálták a néhány hénapal előtti magas áraknak.

— **Pényüzési adót fizetők figyelmébe.** A munkatorlás elkerülése céljából az április hóban bevezetett pénzüzési adónak az állampénztárba leendő beszámoltására nézve a debreceni m. kir. állampénztár a következő határnapokat állapította meg: 4-én a pénzüzési vállalatoknak minősített összes kávéházak, cukrázdák, éttermek, tejszarnokok, valamint a különleges pénzüzési vállalatoknak minősített orfeumok és kabarék, 6-án az A, B, C, D betűkkel, 7-én az E, F, 9-én az G, H, I, J, 10-én az K, L, 11-én az M, N, O, P, 12-én az R, S, 13-án az T, V, Z betűkkel kezdődő általános pénzüzési cikkeket foglalkozók fizethetik be a pénzüzési adót. Az elmaradtakat az 13-án fizetik, azonban elmaradásukat igazolni tartoznak. Felhívtnak az adózók, hogy e határnapokhoz saját érdekükben szigorúan alkalmazkodjanak, mert egy rendbontó az egész sortrendet megzavarja és azon cél, hogy a várákázásokat meggátoljuk — lehetetlenné teszi. Az, aki 15-ike után szállítja adóját, a törvény 154 §-a szerint még 50 százalékos adópótlékot tartozik fizetni. **M. kir. állampénztár.**

Halálra ítélte a szolnoki gyermekgyilkos anyát a szolnoki törvényszék. A tárgyaláson megdöbbentő részletei derültek ki egy szerencsétlen házasság tragédiájának és egy asszony erkölcsi mély lezüllöttségének. Az elítélt és védője kegyelmi folyamodást jelentett be.

— **A szent Erzsébet egyesület** május hó 5-én d. u. 6 órakor tartja díszülését a róm. kath főgimnázium dísztermében a következő műsorral:

1. dr. Zivuska Jenő felolvasása középkor és katolicizmus címen. 2. Vonós kvartett, mely Mendelssohn sonatáját adja elő. 3. **Bihari Ákos**, a Nemzeti Színház művésze hazafias verseket szaval. 4. Zárszó, mondja dr. **Lindenberger János** igazgató. 5. Nemzeti hiszek egy, éneklő a rk. templomi énekkar. **Jegyek Antalfynál** kaphatók.

— **Iparengedélyek.** A városi tanács hétfői ülésében a következő iparengedélyeket adta ki: Neumann M. cégnek férfitáviró és éipőüzletre 2000. Káringetz Sándornak sztrvasmarhakereskedésre 2000, Balogh Ferencnek lókereskedésre 2000, Kovács Lászlónak kőmives iparra 500, Keesedy Gábornak sertéskereskedésre 1000, Szepeánov János női palotakészítésre 100, Glück Sándornak könyvkereskedésre 1000, Bokor Imrénének fűszer- és esemegyekereskedésre 500, ifj. Bodnár Imrénének szatósüzletre 100, Madarasi Jánosnak kőmivesiparra 300, Fetzmann Antalnak kémiai cikkek előállítására és árusítására 1000 korona engedélyezési díj lefizetése ellenében.

— **Tisztogatás az Ébren.** Az Ébredő Magyarok Egyesülete **Hán Géza** és **Bory Ernő** volt gazdasági akadémiai hallgatókat az Egyesület kebeléből kizárta. Felhívjuk nevezetteket hogy igazolványukat, és jelvényüket az Egyesület helyiségébe annál is inkább mielőbb szolgáltatassák be, mert azokat használni joguk immár nincsen. **Ébredő Magyarok Egyesülete.**

— **A jég- és szódavizgyárosok figyelmébe.** Az Árvizsgáló Bizottság felhívja a debreceni összes jég- és szódavizgyárosokat, hogy a jég és szódaviz gyártásához fölhasznált minden anyag és munkabér címen eszközölt kiadásait magában foglaló részletes árkalkulációt terjesszenek be a bizottsághoz 3 nap alatt, amely a fentiek szerint az összes kiadásokat, valamint az eladási árat feltünteti.

A munkásbiztosító pénztárak államosítását követeli a keresztényszocialista munkásság, mely e tárgyban az Ébredő Magyarok Egyesületével és más egyesületekkel együtt most vasárnap nagygyűlést tartott a budapesti Petőfi-téren.

— **Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének közleményei:** Felhívjuk helybeli tagjainkat, hogy az 1921 április havi tisztjárándóságukat (kedvezményest és nem kedvezményest) folyó évi május 7-ig okvetlenül váltás ki és vigyék el, mert később nem adhatjuk ki.

Akik üzletészt jegyeztek, de befizetést még nem teljesítettek, azok névsora a pénzügyi palota földszint 13. sz. helyiségünkben és a folyosón ki van függesztve.

Felhívjuk ezen tagjainkat, hogy a 73 koronás befizetéseket mielőbb eszközöljék. Figyelmébe ajánljuk az összes volt beszerzési csoport-tagoknak, hogy jegyezzenek üzletészt, mert 1921 július 1-től a kiosztást a szövetkezeti tagsági igazolványok alapján tudjuk eszközölni. Belépési nyilatkozatok pénzügyi palota földszinti helyiségünkben kaphatók.

A fa adásvétele szabad egyezkedés tárgya.

A debreceni faármegállapító bizottság a következő hirdetményt bocsátotta ki:

Debrecen sz. kir. város faármegállapító bizottsága a m. kir. miniszterium 2461—921. M. E. sz. rendelete értelmében közhírré teszi, hogy az 1921. évi január hó 10. napján kibocsátott s a fa és faszén tájékoztató árait magában foglaló hirdetményét érvényteleníti, illetve az abban közhírré tett tájékoztató árat **hatályon kívül helyezi.**

Eszerint a fa adásvétele szabad egyezkedés tárgyát képezi; aránytalanul magas ár kikötése vagy elfogadása esetében azonban az eladó a fennálló rendelkezések értelmében felelős s a **vevőnek jogában áll az ártelemek felülvizsgáldását az Országos Központi Árvizsgáló Bizottságnál az átvételt követő 14 napon belül kérelmezni.**

A **közszükségleti célokra** már igénybevett és jövőben még igénybeveendő tűzifa, (a Magyarországi Faértékesítő Hivatal által a termelők és kereskedők készletéből igénybevett, illetőleg még igénybeveendő 30% valamint a helyi hatóság által igénybevett, illetve még igénybeveendő 10% tűzifamennyiség), valamint a **Máv. tájpa ellátásának** biztosítására szolgáló gömbölyű haszonfa árára nézve azonban az **eddig megállapító rendelkezések továbbra is érvényben maradnak.** — **Dr Tatay Zoltán,** bizottsági elnök.

— **Id. Mayer Ferenc.** Szerény és igénytelen e név, mint amilyen szerény és igénytelen volt egész életében az az ember, akit rügyfakasztó május első napján temettek el 85 éves korában Debrecenben. **Id. Mayer Ferenc** közel fél évszázadot dolgozott a Szedlak és Vámos cég férfiszabó iparműhelyében mint külső munkás lelkiismeretes becsületességgel és fáradtságot nem ismerő hangyaszorgalommal s s nem volt életének egyetlen olyan napja, amelyen ezeket az egész embert jellemző férfierényeket szemé elől tévesztette volna. Tipusa volt a becsületes embernek, a nemzeti hagyományokat híven ápoló lelkes magyarnak, a hitéhez hű kereszténynek, aki példás családi életében nyolc gyermeket nevelt derék polgárává a hazának. Sohasem hagyta magát megtéveszteni és félrevezetni a nemzetközi ideálokat kultiváló szociáldemokrata pártvezérek hangzatos frázisaitól, hanem a régi magyar iparos-hagyományok nyomdokait követve, ment egyenesen előre a munka egyedül boldogító, biztos útján. Pályatársai között őszinte szeretetnek és tiszteletnek örvendett, s részese volt annak a nagy megtiszteltetésnek, amely csak becsületes munkával és lankadatlan kitartással érhető el: a kereskedelmi kormány elismerő oklevéllel és pénzbeli jutalommal tüntette ki 1905-ben... Tisztelőinek sokasága kísérté ki utolsó útjára id. Mayer Ferencet, akinek tiszteltreméltó emléket kegyelettel fogja szívében őrizni minden becsületes munkás és jó magyar ember...

— **Tömeges felebbezések a gabonaváltás ellen.** A be nem szolgáltatott adógabonára tudvalevőleg súlyos váltást róttak ki a pénzügyi hatóságok. E gabonaváltás legnagyob részben oly óriási terhet jelent a gazdáknak, hogy vagyoni érdekeik veszélyeztetése nélkül képtelenek azt megfizetni, minek következtében tömegesen adták be ellene felebbezésüket a polgármesterhez, mint a törvényhatóság első tisztviselőjéhez. A polgármester megbízásából **Zöld József** tb. tanácsnok pénteken délelőtt 10 órára szakértekezletet hívott össze hivatalába a felebbezések ügyében és a Gazdasági Egyesület, valamint a GOK képviselői fognak határozni a gabonaváltás nagyságát illetőleg.

Nagy tüntetés volt Berlinben, amelltt, hogy Ausztria és Tirol Németországhoz csatoltassék.

— **A ref. főgimnázium utolsó mozgófénykép előadása** 7-én és 8-án szombaton és vasárnap lesz a szokottnál nagyobb arányokban, a következő nagy Nordisk műsorral: Ibsen világhírű műve: **Terje Vigen** 3 felv.; Előtte hét egyfelvonásos: Svéd eserkészek, Tündérek tánca (tillhonette), Grogg kapitány arcképe vigjáték. Szerencsétlen szerepen vigj. stb. Az 5 órai előadásokon szünet alatt szerepelnek Balogh Gy., Kertész K., Fridrik D., Harsányi L., Lucai A. Az előadások pontos kezdete szombaton háromnegyed 3, háromnegyed 3, háromnegyed 7, vasárnap háromnegyed 3 és 5 órakor. **Csak tanulók látogathatják.**

— **Csaló hivatalnok.** A rendőrség le tartóztatta M. T. hivatalnok lányt, aki az egyik debreceni malom vállalat alkalmazottja. M. T. ugyanis egy másik bűnügyből kifolyólag a rendőrség elé került, ahol kihallgatása során előadta, hogy már 2 éve annak a bizonyos malomnak a tisztviselője s két év óta nem létező nevekre utalványozott ki kisebb-nagyobb összeget. — A rendőrség eljárást indított M. T. ellen.

Hatszáz esztendeje halt meg Dante, a legnagyobb olasz költő. Az egész művelt világ ünnepségeket rendez, hogy hódoljon zsenijének. Az első Dante-matinét most tartották a Tudományos Akadémia dísztermében.

— **Felhívás tehéntartó gazdákhöz!** Felhívtnak azon fejőstehén tartó gazdák, kik teheneiket a köntösgáti legelőre előírtak és részükre a legelő engedélyeztetett, hogy legelőbérüket a házipénztárba f. hó 7-ének déli 12 órájáig fizessék be, annyival is inkább, mivel ha addig az ideig a legelőbér befizetve nem lesz, a részükre fenntartott legelő másnak fog kiadatni. Főszámvevő.

— **Hangverseny.** E hó 5-én, esütörtökön este fél 9-től fél 12 óráig a katonai vonózeneker a Hungaria-kávéházban nagy klasszikus műsorral hangversenyez Belépődíj 10 kor., tiszteknek 5 korona.

Olcsobb lesz a gyógyszer. mint eddig volt. Az új árszabás a hét végén jelenik meg a hivatalos lapban.

Táncestély. A debreceni pénzügyi tisztviselők, testnevelési alapjuk javára, a hó 7-én szombaton, este 8 óráig kezdettel, műsoros zártkörű táncestélyt rendeznek a Bika dísztermében. Műsor után reggelig tartó tánc lesz Magyar muzsikája mellett. Jegyek Springer József piac-utcai könyvkereskedésében válthatók a főposta mellett.

Országos eső mutat a mindennapra érkező jelentés. Még ezutánra is jobbra eső idő várható, helyenkint zivatarokkal.

Nem szavazásért megbüntetett választók figyelmebe. Tudomásukra hozom az érdekelteknek, hogy a nemzetgyűlési választói névjegyzék hiteles példányát a m. kir. belügyminiszterium a váresnek visszaküldte és a saját hibájukon kívül megbüntetett választók igazolása a történelmi levéltárban (Városháza, földszint 5. sz.) mindennap délelőtt 9-12 óra között akadálytalanul történik. *Csodán Endre,* főlevéltárnok.

Csak november 1-re lehet emelni a bért annak a lakásnak, melynek lakbéré több mint kétezer korona. Olcsóbb lakásnál azonban már augusztus 1-től kezdve lehet emelni a bért.

A Budapesti Keleti Vásár Idegenforgalmi Irodája. A budapesti Kereskedelmi és Iparkamara kérésére Budapest székesfőváros tanácsa a vásár látogatásának megkönnyítése céljából a Budapesti Keleti Vásár rendelkezésére bocsátotta a székesfőváros idegenforgalmi irodáját. A Idegenforgalmi Iroda fog gondoskodni a május 14. és 27-ike között a vásárra érkező kereskedők és iparosok elszállásolásáról. — Mindenkinnek, aki az irodát igénybe akarja venni, érkezését legalább nyolc nappal előbb be kell jelentenie az Irodának (IV. Haris-köz 1.) hogy a Hivatal kellő lakásról gondoskodhassék.

Szöke Szakáll jön-jön!

Sós, szénasavas, illatos villanyfürdők és iszapkúra a Margitfürdő vizgyógyintézetében orvosi kezelés mellett.

Holnap lesz a DVSC reggelig tartó bálja a Bikában.

Simonffy-utca 5. szám alatt van Kolosné nyakkendő terme.

SZÍNHÁZ.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Szerdán C. bérletben A dolovai nábob leánya.

Csütörtökön A. bérletben a Buzavirág meny.

Mister Wu (Mandarin) kínai tárgyú dráma 5 felvonásban ma utoljára az Urániában.

Halálmegevetője kalandor történet 6 felvonásban Harry Piel főszereplésével ma utoljára az Apollóban.

Szép Ilonka. Vörösmarty gyönyörű költeményét holnap mutatja be az Apollo filmen a főszerepeket Hollay Kamilla, Thury Elemér és Mészáros Alajos játsszák; Osváth Gyula baritonista minden előadásban a bohócdalát énekli. Jegyelővétel.

Olaf Fónus és Erna Morena játsszák a főszerepeket az Örök éjszaka című 5 felvonásos drámában. Bemutatja csütörtökön az Apollo. Jegyelővétel.

Művészet.

A Székely Hangverseny iránt, amely május hó 8-án vasárnap este 8 órakor a Vigszínházban lesz megtartva, már is oly élénk érdeklődés nyilvánul a közönség részéről, hogy a páholyokra és elsőbrendű helyekre még a jegyek elhelyezése előtt tömegesebb előjegyzések történtek — Ezen jelenség is mutatja, hogy a hazafiasan érző és gondolkodó közönség kapva-kap az oly irodalmi és zenei előadásokon a melyek a nemzeti irány harmóniája által bus magyar szívünkben illuziókat, reményeket kel-

Nyomatott a lapkiadó Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debreczen, Ferencz József-ut 59.

tenek. Az előadó művészek köztük Szilágyi Béla székely főhadnagy dalköltő és zeneszerző szívükkel, lelkükkel és Isten adta tehetségükkel ezt a nemes célt szolgálják, a midőn a régi hegedősök módjára hangversenyköruttra indultak s dalaikkal elhintik országszerte a nemzeti érzés éltető magvait. — Jegyek kaphatók Csáthy, Aszman és Springer urak üzletében és a Menekültügyi Hivatalban Simonffy u. 1. I. emelet.

SPORT.

Az Erdélyi menekültek Sport Egyesülete folyó hó 5-én délután 7 órakor választmányi ülést tart a menekültügyi hivatal külön termében. A választmányi tagok pontosan és teljes számban jelenjenek meg.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Elitelték az egyeki románbarát henteslegényt. A debreceni kir. törvényszék ötös tanácsa Nagy Kálmán törvényszéki tanácselnök vezetésével tegnap tárgyalta Vig Mihály 20 éves egyeki hentes bűnpörét. Vig Mihályt az ügyesség zsarolás bűntettével vádolta, melyet úgy követett el, hogy 1919. augusztus havában fegyveres román katonák kíséretében megjelent Csanak Jenő földbirtokos telekházi uradalmában s onnan 2 drb hizott teletést az akkori 70 koronás ár helyett 7 koronás árban, majd más alkalommal 4 anya juht hajtatott el az oláh assisztencia mellett. Ezért került tegnap Vig Mihály románbarát henteslegény a vádlottak padjára. A tárgyalást 9 órakor nyitotta meg Nagy Kálmán elnök, aki dr. Veress Lajos ügyész a vád képviselőjének meghallgatása után a vádlottat hallgatta ki. Vig Mihály elmondta, hogy ő 20 éves egyeki hentes, azonban kijelentette, hogy a románokkal együtt sehase járt s nem is hajtotta el Csanak Jenő állatait a telekházi tányárol. Bűnsnek nem érzi magát. A bíróság kihallgatta Csanak Jenő földbirtokost, Sárny Kálmán uradalmi intézőt, Major Sándor juhászt és Szücs Mihályt, beidéztet tanukat, akik a vádat mind megerősítették terhelő vallomásaik megtételével. A bizonyító eljárás befejeztével s a perbeszédok elhangzása után a bíróság ítélelhozatalra vonult vissza. A tárgyalás elnöke d. e. 11 órakor hirdette ki az ítéletet, mely szerint a bíróság Vig Mihályt kétrendbeli zsarolás vétségében bűnsnek mondta ki s ezért őt 1 évi és 6 hónapi fegháza itélte, mely ítéletből a bíróság 2 hónapot kitöltöttnek vett. Az ítéletben úgy az ügyész, mint a vádlott megnyugodott.

KÖZPONTI italmérésben

Hatvan-utca 5. szám
1 liter vegyes faj bor 26.— korona.

A tőzsde

Budapesti zárlat máj. 3. Magyar hitel 1500, Osztrák hitel 680, Angol-Magy. bank 725, Leszámit. bank 740, Magy.-Olasz bank 308, Jelz. hitelbank 280, Keresk. bank 6550, Pesti hazai első 21750, Borsod-miskolei 2300.

Valuták: Napoleon 610—620, Angol font 770—790, Dollár 197—210, Francia frank 1660—1650, Márka 315—325, Lira 1030—1070, Osztr. korona 31 $\frac{1}{2}$ —33 $\frac{1}{4}$, Rubel 68—72, Lei 315—327, Sokol 280—295, Svájci frank 3600—3700, Korona dinár 575—605, Frank dinár —, Lengyel márka 22—24.

Devizák. Newyork 200—215, Amsterdam 72—76, Bukarest 320—335, Kopenhága 3600—3900, Kristiania —, London 800—830, Berlin 310—330, Olaszország 1000—1050, Páris 1610—1660, Prága 275—290, Stockholm 4600—4900, Svájc 3675—3775, Pécs 32 $\frac{1}{2}$ —34 $\frac{1}{2}$, Zágráb 160—170.

A bécsi tőzsde máj. 3. Márka —, Lei —, Lira 2950, Francia frank 4825, Svájci frank 10800, Dollár 605, Rubel 235, Sokol 860. **Kifizetések:** Zágráb 455, Berlin 950, Prága 860, Budapest 295, Olasz —, Angol font 2450, Dinár 1760, Magy. jegy. —, Lengyel márka 75, Svájc 10800, Varsó 75 $\frac{1}{2}$.

Zürichi zárótőzsde máj. 3. Ber in 877 $\frac{1}{2}$, Holland 199 $\frac{1}{2}$, Newyork 567, London 2253, Páris 4450, Milánó 2750, Brüsszel —, Kopenhága —, Stockholm —, Krisztiania —, Madrid —, Buenos-Aires —, Prága 792 $\frac{1}{2}$, Budapest 285, Zágráb 405, Bukarest 930, Varsó 68, Bécs 170, Osztr. lebely. 98.

Budapesti sertés május 3. Felhajtás 1100 drb árak 62.73 K, szalonnás sertés 75 K, lenyuzott sertés 68 K, zsír 85 K. Irányzat tartózkodó. — Maradvány 981 sertés, érkezett 396 sertés, összesen 1327 sertés, eladatott 327 sertés, maradvány 1000 sertés. Ár 59—63 K.

Budapesti árutőzsde május 3. Köles 5—578 K, takarmányárpa 10—1050 K, sör árpa 1125—1175 K.

Dollárt

és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt leggyorsabban vesz Simonffy-utca 5. DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

Apró hirdetések.

Hántolt Vitoria borsó kapható: **Csanak József r. t.** klg.-ként 18 korona.

Forgács István művésztanulmányok **Bádógos-u.**

Fogtechnikus tanuló felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Koros Sándor térít-szabó Budaörsön Piac-u. 69. Saját kőszítéssel elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Bélyeggyár és vésőintézet PAULÓ I. Batthyányi-utca 22. Telefon 1365.

Kiadó feles kert-föld 360 négy-szögöl. Gazdák Bankja Kossuth-u. 17 sz.

Molykár ellen szörme és tallrubák megdrásozást a legnagyobb biztonságban boraktároz KOVÁRY és ÁLT-MANN Piac-utca 42.

Bevetett terület összeírása

Kormányrendelet szerint az őszi és tavaszi bevetett területek összeírandók. Felhívjuk mindazokat, akik 100 katasztrális holdnál nagyobb földterületen, akár tulajdonosként, akár bérlőként gazdálkodnak, hogy amennyiben összeírási lapot nem kaptak volna is, saját érdekükben feltétlenül jelentkezzenek a városi statisztikai hivatal ideiglenes helyiségében (Piac-u. 9. földszint, jobbra) legkésőbb május hó 7-ig.

Közelelmezési ügyosztály.

BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ megnyílik május 15-én **cisőrendű teljes pensio** 50—60 Ko-ig Kasino. Felvilágosítással szolgál Menetjegyiroda (fürdőosztály) Budapest, V., Vigadó-tér 1. **Kérjen prospektust.**

METEOR MOZGÓBAN

Bocskay-tér.
Holnap máj. hó 5-én Áldozó csütörtökön, **Cinabár I. és Cinabár II. rész.** Amerikai kalandor történet IV. részben 22 felvonásban.
Harc egy Tarverszi bányáért. 11 felvonásban. — 3 óras előadások. **Mérsékelttel felemelt helyárak.** Jegyelővétel ma szerdán d. e. 10 órától. Előadások kezdete d. n. 4. és 7 órakor. Helyárak: P. 20, F. 16, I. 14, II. 10, III. 8 korona.

Lapkihordó asszonyok

felvétetnek lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59. szám alatt

Erdőbénye gyógyfürdő

CSONKA-MAGYARORSZÁG. Sátoraljai helyi fővonal. Nyitva máj. 15-től. Vendéglős: **ACZEL & HEGEDŰS,** Bpest. Prospektust küld a FÜRDŐGAZDASÁG